

Joan Peiró: «L'estigma amb el valencià em va fer abandonar les lletres i la veu, i dedicar-me a la guitarra»

El guitarrista publica un nou disc amb l'acordionista belga Lies Hendrix sota el nom d'Aigua, 'Noninó'

Aigua (Joan Peiró i Lies Hendrix) | Carla Labaig

Una belga i un valencià es troben a Suècia... No és l'inici d'un acudit, sinó del projecte musical que han format el guitarrista Joan Peiró i l'acordionista Lies Hendrix. Plegats, i com a **MónDuo** van publicar *Mareta* (autoeditat, 2018), i ara es reiventen sota el nom d'**Aigua** per mostrar la seva proposta, arrelada a la música tradicional europea, però sobretot valenciana, *Noninó* (Microscopi, 2021). En parlem amb Peiró.

Sou un duet d'allò més multicultural! Com es va formar?

Va sorgir a Suècia: ens vam conèixer a l'Acadèmia de Música i Drama de Göteborg. Ens va sortir l'oportunitat de fer un concert, i així va començar el projecte com a **MónDuo**, i vam decidir gravar el primer disc. Ara ens hem reconvertit en **Aigua**, incloent-hi poesia i veu. És una cosa un poc diferent; teníem ganes de començar de nou, perquè estàvem un poc estancats. Ara és un projecte millor pensat, més meditat. És diferent, però la base -acordió i guitarra-, és la mateixa.

Per què vau voler canviar el nom, també?

No n'estàvem gaire satisfets, perquè el vam haver de decidir molt ràpid. Per escollir **Aigua** vam estar pensant molt: decidir un nom sempre és molt difícil, no et satisfà qualsevol cosa. "**Aigua**" ens va agradar perquè per a mi és un poc el concepte de la música: no s'atura mai, és dinàmica... Me pareix una bona forma de definir la música i la seva fluïdesa. A més, és una paraula molt bonica i molt universal.

L'acordionista que t'acompanya, la Lies, és belga, però s'apunta de totes maneres a fer música tradicional dels Països Catalans!

Sí, ella és de Flandes: ve d'una cultura molt diferent, del *bal folk* i les danses de folk franceses, que en realitat s'han estès per tot Europa. La veritat és que hi ha diferències, però musicalment tampoc no estem tan lluny: hi ha coses en comú, jo ho sent proper. Moltes vegades pensem els estils o gèneres com si fossin fronteres marcades, fins i tot quant a procedència: la música valenciana, la castellana, la belga, l'occitana... Malgrat que totes tenen coses específiques, estan molt connectades. Últimament estem en una fase en què ens estem capficant a mantenir aquests estils immutables. Però aquestes fronteres no existeixen, són imaginàries: són només màrqueting o política. Nosaltres hem viatjat per tot Europa, i la realitat és que la música al final, a tot arreu, són notes, melodies i ritmes. No entenem la música com una cosa ètnica, sinó, en tot cas, el que ens interessa és el seu caràcter pluriètnic.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=i3oDn5gwX20>

De fet, tu has estudiat flamenc, jazz i acabes d'acabar els estudis a Suècia... Imagino que l'interès per a la música d'arrel valenciana ha sortit d'una passió pròpia, i no pas de formació.

És que de música d'arrel no hi ha gaire formació, més enllà de certes institucions. Com a músic, jo sempre he sigut molt valencià: la meua família és del meu poble des de fa 300 anys i sempre he cantat en valencià, perquè tot el que sigui cantar en castellà no em funciona, tot i que no per un tema de pàtria. Tot i això, sempre he vist en les altres cultures una riquesa que em permet expressar-me millor, sense caure en la idealització ni l'apropiació cultural. Jo veig com s'ha desenvolupat l'art de la guitarra flamenca i em fascina, en vull aprendre per enriquir la meua forma de tocar. I per això vaig anar Andalusia, que me n'ensenyessin. I el mateix amb el jazz. I l'aprenc amb molt de respecte. És amb aquesta idea que he acabat fent un poc tots els estils, però no en tinc cap! [RIU]. Fem música d'arrel valenciana perquè és qui soc i el que em surt de manera natural, després també d'haver passat per tots els estils, inclosa la música àrab. És una combinació de moltes cultures.

Com comentaves, en aquest nou disc, hi heu incorporat veu: la teua. Com t'hi has sentit?

Bé! He tornat un poc als meus orígens, perquè com vaig començar amb la guitarra va ser cantant. Sempre havia fet cançons protesta en català, i moltes voltes -que és una cosa que passa molt al País Valencià-, em deien que cantar en valencià em tancaria portes: i realment ningú no es fixava en la cançó que cantava ni en la lletra, sinó simplement que era en valencià. I en algun moment de l'adolescència, aquest estigma amb la llengua em va fer abandonar les lletres i la veu, i dedicar-me a la guitarra. Amb els anys he anat cantant només per a mi, i pensava que ja no en sabia de cantar. Però en començar amb la música tradicional, m'he adonat que no es tracta de fer allò que saps, sinó d'allò que sents. I m'he alliberat. I m'ha costat molt de temps! Ara faig els meus poemes, i els cante per a mi, és el que vull fer, el que sento i no pensaré si això em tanca o no les portes. Jo respecto molt la veu, és una cosa que s'ha de treballar molt, i és evident que hi ha molta distància entre la meua destresa amb la guitarra i la meua capacitat amb la veu, però sempre he sigut poeta, i no podia expressar tot el que volia, en aquest projecte, només amb la guitarra: necessito també la veu.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=6wNQSZW3C10>

Al disc hi teniu tant composicions pròpies com adaptacions de músiques tradicionals.

Sí, hi ha una mica de tot. Hi ha composicions totalment pròpies, com "Bruidsmazurca" o "L'amélanchier", que són de la Lies, o "Dècimes de la mare terra" o "Ja ve l'horabaixa", que són meves, a més de "Delicate Genius", que l'hem fet entre tots dos. N'hi ha d'altres que són a mig

camí entre pròpies i tradicionals, perquè tenen una part molt important d'arranjament, coses pròpies, improvisació... Com "Les dones del almacén", "Borreiada" o "Noninó". L'única més tradicional, i que hem reproduït quasi tal com era, és "Fandango".

"Noninó", de fet, és també el nom del disc, tot i que no és pas un repertori per anar a dormir!

El disc és molt animat, i tens raó que amb aquest nom semblaria com si anàs a ser un disc de música de bressol. És una connexió amb el primer disc, *Mareta*, un nom que també surt de l'última peça de l'àlbum i que és també una cançó de bressol. A més, la paraula "noninó" em sembla molt representativa dels catalanoparlants: aquestes onomatopeies, que em semblen tan boniques, i que només es fan servir i s'entenen aquí.

Podreu girar el disc aquest estiu?

El passat 23 de juny vam presentar el disc a Potries, i aquest divendres mateix tenim un concert a Ròtova (Safor). I de cara a la tardor, tenim previst intentar fer una gira més oficial per Catalunya.